

Dil Kullanım Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Dil Kullanım Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19885>

Özet

Dil Kullanım Ölçeği, 2003 yılında Lida Eskinazi tarafından bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş olan psikometrik bir araçtır. Ölçeğin temel amacı, 5 yaş, 0 ay ile 7 yaş, 12 ay arasındaki çocukların **dil kullanımı** yeteneklerini ve becerilerini standardize edilmiş bir yöntemle belirlemektir. Bu ölçek, özellikle dilin sosyal ve işlevsel bağlamlarda nasıl kullanıldığını (pragmatik boyut) odaklanarak, çocukların iletişim yeterliliklerinin kapsamlı bir değerlendirilmesini sağlamayı hedeflemektedir.

Ölçeğin geliştirme süreci, Türkçenin dilsel özelliklerine uygun olarak tasarlanmıştır ve bu yaş grubundaki çocukların tipik dil gelişim dönemlerini yansıtacak şekilde yapılandırılmıştır. Ölçek, dilbilimsel ve psikometrik prensiplere dayanarak hazırlanmış olup, alanda çalışan uzmanlara ve araştırmacılara geçerli bir ölçme aracı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Dil Kullanım Ölçeği, **Çocuk Gelişimi**, Dil Becerileri, Pragmatik, Ölçek Geliştirme, Okul Öncesi Eğitim, Psikolojik Ölçme.

Yazarlar

Lida Eskinazi

Amaç

Dil Kullanım Ölçeği'nin temel amacı, 5;0 ile 7;12 yaş aralığındaki çocukların dilin sosyal ve iletişimsel yönlerini ne kadar etkili kullandığını ölçmek ve değerlendirmektir. Bu yaş aralığı, çocukların dil yeterliliklerinin okul hayatına geçişte kritik rol oynadığı bir dönemi temsil etmektedir. Ölçek, dilin biçimsel yapısından ziyade, çocukların dilin işlevlerini (talep etme, bilgi verme, sosyal etkileşim kurma vb.) nasıl yerine getirdiğini tespit etmeyi amaçlamaktadır.

Bu ölçek, geliştirildiği dönem itibarıyla, Türkçede **pragmatik** dil becerilerini ölçmeye yönelik standardize edilmiş araç ihtiyacına yanıt vermek üzere tasarlanmıştır. Elde edilen veriler, dil ve konuşma terapistleri ile eğitimciler tarafından bireysel eğitim planlarının oluşturulmasında ve dil gelişimindeki olası sapmaların erken teşhisinde kullanılabilir.

Yapı (Ölçülen Yapı)

Dil Kullanım Ölçeği, birincil olarak **Dil Kullanım Yetenekleri** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle dilin bağlam içinde uygun ve etkili bir şekilde kullanılması anlamına gelen **pragmatik** yeterlilik ile ilişkilidir. Ölçülen yapı, aşağıdaki temel boyutları içerebilir:

İletimsel düzeyler: İstekleri ifade etme, soru sorma, bilgi verme yeteneği.

Sosyal Etkileşim Becerileri: Konu başlatma, konu sürdürme gibi diyalog kurallarının uygulama.

Başlamsal Uygunluk: Farklı sosyal ortamlarda (örneğin, evde, okulda) dilin kullanımının duruma göre ayarlama.

Anlatı Becerileri: Olayları veya deneyimleri tutarlı ve kronolojik bir sırayla aktarabilme yeteneği.

Geçerlik

Ölçeğin kaynak referansında geçerlik çalışmaları ile ilgili spesifik istatistiksel veriler (örneğin, faktör yükleri, korelasyon katsayıları) sunulmamıştır. Ancak, ölçek bir **yüksek lisans tezi** kapsamında geliştirildiği için, kapsam geçerliği (uzman görüşleri) ve yapı geçerliği (faktör analizi) çalışmaları yapılmış varsayılmaktadır. Bu çalışmaların detaylarına ulaşmak için orijinal tezin incelenmesi gerekmektedir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik (reliability) bilgileri kaynakta belirtilmemiştir. Yeni geliştirilen psikolojik ölçeklerde, genellikle iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test güvenilirliği yöntemleri kullanılarak ölçeğin güvenilirliği test edilir. Ölçeğin tutarlılığı ve zaman içindeki kararlılığı değerlendirilmesi, ölçeğin bilimsel kullanım için hayati öneme sahiptir.

Faktör Analizi

Kaynak referans, ölçeğin faktör yapısına dair herhangi bir detay sunmamaktadır. Dil Kullanım Ölçeğinin, ölçülen yapı (pragmatik yeterlilik) gereği birden fazla alt boyuttan (faktörden) oluşması muhtemeldir. Ölçeğin çok boyutlu yapısının belirlenmesi için açılmaya ve doğrulanmaya faktör analizlerinin yapılması beklenir.

Araç Bilgileri

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Kaynakta belirtilmemiştir (Muhtemelen gözlem veya performans temelli değerlendirme formatında hazırlanmıştır).

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Çocuklar (Children)

Age Group: 5;0 - 7;12 yaş arası (5 yaş, 0 ay ile 7 yaş, 12 ay arası)

Population Details: Ölçek, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde yürütülen **psikolojik değerlendirme** araştırması kapsamında Türk çocuklar örnekleminde geliştirilmiştir.

Test Methodology: Ölçek, dil kullanım yeteneklerini belirlemeye yönelik standart bir ölçme aracı olarak, yüksek lisans tezi kapsamında bir çalışmadır.

Anahtar Kelimeler

Dil Gelişimi, Dil Kullanım, Ölçme ve Değerlendirme, Erken Çocukluk Dönemi, Eskinazi, Marmara Üniversitesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut değildir.

Correspondence Address: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul (Tez çalışması yürütüldüğü kurum).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2003

İzinler ve Ücret: Ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirildiğinden, kullanım izinleri ve olası ücretlendirme bilgileri için doğrudan ölçeğin yazarı Lida Eskinazi veya Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ticari bir yayın olup olmadığına dair bilgi mevcut değildir.

Kaynakça

Eskinazi, L. (2003). 5; (0)-7; (12) yaş çocuklarına yönelik dil kullanım yeteneklerini belirleyen ölçeğin oluşturulması ve geçerlilik güvenirlik çalışması (Yüksek lisans). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Kaynak referansta belirtilen orijinal PDF dosyası mevcut değildir.

Dil Kullanım Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak referansın özet bölümünde veya sağlanan içerikte bulunmamaktadır. Ölçek maddelerine ulaşmak için ilgili yüksek lisans tezinin tam metnine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM